

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 26-09-2016
Enhed: Psykmed
Sagsbeh.: hbj
Sagsnr.: 1608821
Dok. nr.: 175675

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 29. august 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 879 (alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Spørgsmål nr. 879

”Deler ministeren den opfattelse, som lektor i forvaltningsret på Aalborg Universitet, Sten Bønsing, den 22. august 2016 giver udtryk for i artiklen ”Toplæger oplyste ikke om økonomiske bånd til industrien” i Jydske-Vestkysten om, at det må betragtes som brud på Forvaltningsloven, når offentligt ansatte læger tager imod eksempelvis spon-sorrejser fra private virksomheder, fordi disse skal betragtes som gaver? Spørgsmålet bedes besvaret forud for samråd BJ.”

Svar:

Den nævnte presseomtale i spørgsmålet angår tre læger, der både arbejder på offentlige sygehuse og er faste sagkyndige rådgivere for Sundhedsstyrelsen. Desuden har de tilknytning til lægemiddelindustrien, bl.a. i form af afholdelse af foredrag og modtagelse af sponsorrejser, som de ikke har oplyst i deres habilitetserklæringer.

Læger, der på samme tid har klinisk arbejde, opgaver med faglig rådgivning o.l. af offentlige myndigheder og tilknytning til lægemiddelindustrien, er omfattet af flere regelsæt, der kan sikre deres habilitet.

Generelt er lægers arbejde for en offentlig forvaltning omfattet af forvaltningslovens habilitetsregler. Såfremt sundhedspersoner rådgiver Lægemiddelstyrelsen om lægemidler, er de også omfattet af lægemiddelovens § 102. Det er den pågældende forvaltnings ansvar at sikre, at de personer, der udfører opgaver for forvaltningen, ikke er inhabile i forhold til den konkrete opgavevaretagelse.

Reglerne om inhabilitet i forvaltningsloven har til formål at forebygge, at en offentlig myndighed træffer konkrete afgørelser, som er usaglige, fordi afgørelsen påvirkes af særlige, personlige interesser. I forvaltningslovens § 3 er angivet en række inhabilitetsgrunde, der gælder for den, der virker inden for den offentlige forvaltning. En af disse grunde er bl.a., at den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald.

På lægemiddelområdet er indført en skærpet fokus på habilitet bl.a. for medlemmer af råd, nævn og udvalg nedsat i medfør af lægemiddeloven, som styrelsen rådfører sig med.

Faste sagkyndige rådgivere og andre eksterne rådgivere i henholdsvis Sundhedsstyrelsen og Lægemiddelstyrelsen skal udfylde en særlig habilitetserklæring, inden de påbegynder deres arbejde. I erklæringerne skal de bl.a. angive en række oplysninger, som skal vise, om de har interesser i virksomheder, som kan påvirke deres objektive

rådgivning af styrelsen. Når en erklæring er udfyldt, vurderer myndigheden den enkelte sundhedspersons generelle habilitet i forhold til det arbejde, denne skal udføre.

Fejl og grove mangler i en udfyldt habilitetserklæring kan føre til ophør af sundhedspersonens ansættelses- eller kontraktforhold i Sundhedsstyrelsen eller Lægemiddelstyrelsen.

Hvorvidt en læges modtagelse af sponsorrejser fra en eller flere lægemiddelvirksomheder vil føre til lægens inhabilitet i medfør af forvaltningsloven og eventuelt lægemiddeloven, vil afhænge af en konkret vurdering i forhold til de opgaver, som lægen skal udføre for den pågældende forvaltningsmyndighed. Der vil fx kunne være tale om konkret inhabilitet, såfremt lægen skal medvirke til en forvaltningsmæssig afgørelse i forhold til en lægemiddelvirksomhed, som denne jævnligt har tilknytning til og modtager rejser fra. Det er lægens ansvar at oplyse om konkrete forhold, der kan føre til tvivl om denne habilitet, og habiliteten vurderes her i forhold til opgavevaretagelsen for myndigheden.

Foruden krav i forvaltningsloven og lægemiddeloven gælder en række supplerende habilitetsregler i sundheds- og lægemiddelovgivningen bl.a. om modtagelse af økonomiske fordele fra lægemiddelvirksomheder.

Som udgangspunkt må læger, der varetager patientbehandling, ikke modtage gaver og andre økonomiske fordele fra lægemiddelvirksomheder for at sikre uvildighed i lægernes medicinordination og -udlevering.

Efter den fælleseuropæiske og danske lægemiddelovgivning må læger i kliniske arbejde dog gerne modtage økonomiske fordele i form af reklame, faglig information og uddannelse om lægemidler og tilhørende repræsentation. Denne repræsentation omfatter først og fremmest transport, overnatning og forplejning knyttet til en faglig aktivitet. Som krav til de virksomheder, der tilbyder repræsentationen gælder, at alle udgifter skal holdes på et rimeligt niveau og være nøje begrænset til hovedformålet med den reklamemæssige eller faglige aktivitet. Ved aktiviteter i udlandet, må der kun ydes betaling til repræsentationsudgifter, hvis afholdelse i udlandet er begrundet i væsentlige indholdsmæssige, praktiske eller økonomiske omstændigheder.

Disse supplerende habilitetsregler indebærer, at læger i klinisk arbejde gerne må modtage sponsorrejser fra lægemiddelindustrien under de nævnte betingelser. Det gælder både offentligt ansatte læger, læger i andre ansættelsesforhold og læger med egen virksomhed. Her vurderes habiliteten i forhold til patientbehandlingen.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Hanne Bonne Jørgensen